

Papežova katecheze o neřestech a ctnostech: Hněv

Hřích hněvu byl hlavním tématem papežské katecheze tohoto týdne. Papež František připomněl, že všichni potřebujeme odpouštět a aby nám bylo odpouštěno, a že existuje svaté rozhořčení kvůli spravedlnosti, což je něco jiného než hněv.

31.01.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes se zamyslíme nad neřestí, zvanou hněv. Hovoříme nyní o neřestech a ctnostech a dnes přichází na řadu hněv. Je to neřest obzvlášť temná a vzhledem k jejím fyzickým projevům snad nejsnáze rozpoznatelná. Člověk ovládaný hněvem jen stěží skrývá jeho nával: poznáte to podle pohybů jeho těla, agresivity, dýchavičnosti, sverpého a zlostného pohledu.

Ve své nejpronikavější podobě je hněv neřestí, která nedopřává oddechu. Pokud povstává z utrpené křivdy (nebo se za takový považuje), často se nerozpoutá proti viníkovi, ale vybije se na prvním nešťastníkovi. Existují muži, kteří na pracovišti svůj hněv zadržují a projevují se klidně a rozvázně, ale jakmile se ocitnou doma, jejich ženy a děti s nimi nemohou vydržet. Hněv je všudypřítomná neřest: je schopen odejmout spánek a způsobit, že v mysli neustále intrikujeme a nejsme

schopni zabránit tomuto uvažování a přemýšlení.

Hněv pustoší lidské vztahy. Vyjadřuje neschopnost přijmout odlišnost druhého člověka, zejména když se jeho životní rozhodnutí rozcházejí s našimi. Nevystačí si s poukazem na pomýlené chování druhého člověka, ale hází všechno do jednoho pytle. Druhý člověk již sám o sobě vyvolává hněv a zášť. Začíná to tím, že nenávidíme tón jeho hlasu, banální každodenní gesta, jeho způsoby uvažování a cítění.

Když se vztah zvrtné do takovéto úrovně, znamená to, že se vytratil jasný úsudek. Hněv způsobuje ztrátu jasnozřivosti. Jednou z vlastností hněvu totiž je, že někdy nedokáže časem polevit. V takových případech i odstup a mlčení ještě prohlubují tíži nedorozumění, místo aby ji zahladily. Právě z tohoto důvodu apoštol Pavel, jak jsme v úvodu audience vyslechli,

doporučuje křesťanům, aby se problémem zabývali hned a pokusili se o smíření: „Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem“ (Ef 4,26). Je důležité, aby se vše rozřešilo okamžitě, ještě před západem slunce. Pokud během dne dojde k nějakému nedorozumění, lidé náhle nechápou jeden druhého a vzdalují se navzájem, neměli by noc vydat napospas ďáblu. Neřest by nás nechala potmě bdít, přemítat nad vlastními pohnutkami a hanebnými chybami, které ovšem nikdy nejsou naše, ale pokaždé toho druhého. Je to tak: když se člověka zmocní hněv, vždycky říká, že problém je na straně toho druhého. Nikdy není schopen uznat své vlastní chyby a nedostatky.

V modlitbě Otče náš nás Ježíš podněcuje k modlitbě za naše lidské vztahy, které jsou minovým polem. Je to rovina, která nikdy není dokonale vyvážená. V životě se musíme vypořádat s viníky, kteří nám něco

dlužít; stejně jako my jsme zcela jistě vždy nemilovali ve správné míře. Některým lidem jsme nevrátili lásku, která jim náležela. Všichni jsme hříšníci, všichni máme pasiva na účtu, nezapomínejte na to. Jsme dlužníci, máme pohledávky na účtu, a proto se všichni musíme naučit odpouštět, aby nám bylo odpuštěno. Lidé spolu nemohou přebývat, pokud se také nebudou cvičit v umění odpouštět, nakolik je to v lidských silách. To, co hněv potírá, je vlídnost, otevřenost srdce, mírnost a trpělivost.

Co se hněvu týče, je však třeba říci ještě jednu poslední věc. Je to strašlivá neřest, o níž se říkalo, že stojí u zrodu válek a násilí. Úvod Iliady popisuje „Achilleův hněv“, který se stane příčinou „nekonečných běd“. Ovšem nikoli vše, co se rodí z hněvu, musí být pomýlené. Naši předkové si byli dobře vědomi, že v sobě máme

vznětlivost, kterou nemůžeme a nemáme popírat. Vášně jsou do jisté míry nevědomé: dějí se, jsou to životní zkušenosti. Neneseme odpovědnost za vznik hněvu, nýbrž až za jeho další rozvoj. A někdy je prospěšné, když se hněv uvolní správným způsobem. Kdyby se člověk nikdy nerozhněval, kdyby se nikdy nerozhořčil nad nespravedlností, kdyby při pohledu na útlak slabého člověka necítil, jak se mu něco chvěje v útrobách, pak by to znamenalo, že není člověkem, a tím méně křesťanem.

Existuje svaté rozhořčení, které není hněvem, ale je vnitřním hnutím, svatým rozhořčením. Ježíš ho ve svém životě několikrát zakusil (srov. *Mk 3,5*): nikdy neodpovídal na zlo zlem, ale ve své duši tento pocit zakoušel a v případě chrámových prodavačů pak vykonal silný a prorocký čin, diktovaný nikoli hněvem, ale horlivostí pro dům Páně

(srov. *Mt* 21,12-13). Musíme dobře rozlišovat, jedna věc je horlivost, svaté rozhořčení, jiná věc je hněv, který je špatný.

Je na nás, abychom s pomocí Ducha svatého našli správnou míru svých vášní a dobře je vychovávali, aby tak vyústily v dobro, a nikoli zlo.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana /
Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
papezova-katecheze-o-nerestech-a-
ctnostech-hnev/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/papezova-katecheze-o-nerestech-a-ctnostech-hnev/) (05.08.2025)